

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Proslava 10letnice kmetsko-mladinskega gibanja

Slavnostni občni zbor!

V nedeljo dopoldne ob 9. uri se je v proslavo 10 letnice obstoja Zveze vršil slavnostni občni zbor v lepo okrašeni dvorani OUZD, ki sta jo krasila zlasti kipa našega vladarja in Matije Gubca, poleg katerih so bile častne straže koscev in žanjic. Slavnostni občni zbor je otvoril predsednik tov. Ivan Kronovšek in pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja, podpolkovnika gosp. Kneza. Godba je zaigrala drž. himno in številni navzočni so priredili navdušene in viharne ovacije kralju, ki je pokazal svoje simpatije tudi do kmetsko-mladinskega pokreta s tem, da je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad vso našo proslavo 10 letnice.

Nato je pozdravil predsednik bana dr. Draga Marušiča, kateremu je priredila kmetska mladina navdušene in viharne ovacije, nato zastopnika vojske divizionarja generala Cukavca v zastopstvu generala Jovanovića, ministra n. r. Ivana Pucelja, župana dr. Pucua, senatorje Hribarja, Rožiča in Rajarja, narodne poslance Komana, Mravljeta, Gajseka in Dermelja, zastopnika Svaze slovanske agrarne mladeži v Pragi Vaclava Lednickya, zastopnika združene češke agrarne mladine Samuela Šikuro, podstarosta SKJ Gangla, zastopnika univerze prof. Ozvalda, načelnika prosvetnega oddelka prof. Breznika, zastopnika JUU Andr. Škulja, zastopnika Zveze slovenskih zadrug, zastopnike Kmetijske družbe, Zveze slovenskih kmetov, Zveze slovenskih agrarnih interesentov, konzorcija Kmetkega lista, podžupana prof. Jarca, zastopnika Županske zveze itd. Zatem je prečital predsednik pozdravne brzojavke ministra dr. Novaka,

Manifestacijski pohod kmetske mladine po mestu

Kmalu po deveti uri dopoldne so se začele zbirati na Napoleonovem in Novem trgu pestre skupine, vozovi, koleslji, kosci, grabljice, mali kosci in male grabljice itd. Tu in po vseh sosednjih ulicah so nosili kmetski fantje in dekleta v Ljubljano mladostno navdušenje, vrisk, petje in duh zemlje. Ljubljana se je spremenila v pozorišče vojske Matije Gubca. Vseposvobod so se že davno pred povorko lesketale v solncu kose in srpi, po vsem mestu so vzbujale pozornost zelene srajce in kravate ter enotni dekliški kroji z zavijačami — vse je hitelo na zbirališče povorke, ki so jo številni reditelji z vodjo povorke tov. Stanikom Tomšičem vzorno uredili.

Ob napovedanem času je povorka krenila po Rimski cesti proti banski palači, kjer je defilirala mimo na balkonu se nahajajočega zastop-

Češkoslovaške agr. stranke, Svaza slovanske agrarne mladine, Bolgarske kmetske mladine, Poljskih kmet. mladinskih združenj in Zveze ruske zemljedelske mladine v tujini ter pozdrave mnogih odličnih predstavnikov.

Po pozdravih je podal historijat o desetletnici kmetsko-mladinskega gibanja tov. France Gerželj, ki je osvetil zlasti ideološko plat pokreta, na kateri se je organizacija razvijala. Za njim je govoril viharo aklamiran ban dr. Drago Marušič, ki je povdaril, da je proslava pomembna zato, ker je posvečena tistemu stanu, ki je hranitelj in branitelj države, tisti mladini, ki ima trdno voljo ustvarjati boljše pogoje za kmetsko bodočnost. V imenu mesta Ljubljane je pozdravil župan dr. Dinko Puc. Minister n. r. Ivan Pucelj, ki je obnavljal spomine na začetke kmetsko-mladinskega gibanja, ki niso bili ravno rožnati, pa je vendar le zmagala odločna kmetska volja. Zastopnik SKJ Engelbert Gangl, je v daljšem poetično bodrilnem govoru z zadovoljstvom ugotavljal lepo sožitje kmetsko-mladinskega gibanja s SKJ. Za tem je govoril zastopnik Svaza slovanske agrarne mladine tov. Vaclav Lednicky, senator g. Hribar, prof. Ozvald, in predsednik Zveze slovenskih kmetov nar. posl. Albin Koman. Vsi govorniki so bili deležni navdušenih ovacij.

Pozivu predsednika, da vsi vzkliknejo Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu, so se vsi zborovalci odzvali z navdušenimi ovacijami, nakar je bil slavnostni občni zbor zaključen s kmetsko himno »Zeleni prapor«, ki jo je zaigrala godba »Zarja«.

nika Nj. Vel. kralja, bana dr. Marušiča in vseh drugih omenjenih častnih gostov, ki so jim bile prirejene navdušene ovacije, zlasti kralju in banu. Z istega mesta je opisoval v mikrofon radijske oddajne postaje vso povorko g. dr. Riko Fux. Na čelu povorke je bila kmetska konjenica z okrašenimi konji, ki so ji sledili predstavniki Zveze z zelenim praporom, sledila je armada kolesarjev z enotnimi zastavicami (štiriperesna deteljica). Tudi kolesa so bila lepo okrašena. Največ prisrčnosti in ljubkosti pa je impozantna povorka vzbujala z nad 600 malimi kosci in malimi grabljicami, ki so v ljubkih narodnih nošah ali njim prilagojenih oblekah ter z lesenimi malimi kosami in malimi grabljami, s cekarji in culicami v rokah, živahno in strumno korakali, veselo prepevali in vzklikali. Tipičen izraz bor-

benosti kmetsko mladinskega gibanja je bil izredno povdarjen v povorki, ki so jo tvorili fantje in dekleta, ki so predstavljali kosce, grabljice, tesače, mlatiče in s številnim drugim kmetskim orodjem, s katerim pridolujejo kruh za sebe in

Zbirališče okrog Napoleonovega spomenika

za druge... Brhka dekleta so nosila krasen venec iz rumenega klasja, z napisom »Daj nam danes naš vsakdanji kruh...«. Sledile so članice naših društev (627!) z grabljami, srpi, motikami itd., ki so z veselo pesmijo na ustnih in rdečimi naglji na prsih dajale ogromni povorki izraz tovarištva in volje sodelovanja s fanti — tovariši za prosvetno povzdigo naše vasi. Mogočna arma-

Naša dekleta navdušeno pozdravljajo na levo in desno.

da kmetskih fantov v zelenih srajcah (665!) je s kosami, cepci, vilami, plankočami in drugim kmetskim orodjem — znamenjem vsakdanjega trdega dela — odločno in samozavestno korakala v četverstopih ter tako dokazovala, da je organizirana kmetska mladina disciplinirana in vsekdar pripravljena braniti svojo kmetsko idejo in načela, ko tudi naše svete državne meje. — Krepki fantje so nosili v povorki 12 velikih napisov, s katerimi so manifestirali nekatere najvažnejše točke kmetsko-mladinskega programa. Kakor: »Vas je vas in brez nje ni ničesar...«

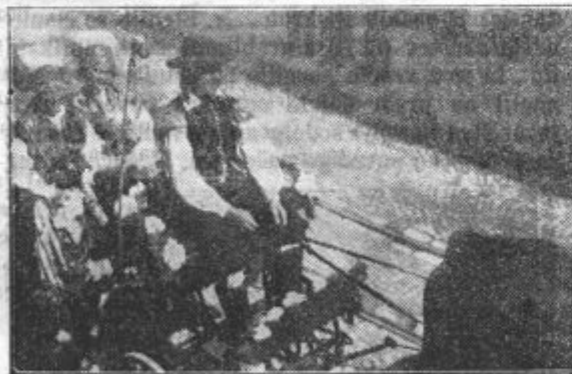
Nj. Vel. kralj Aleksander I., »V boj za staro pravdo!... Matija Gubec«, »Kmet je narod!... ban dr. Drago Marušič«, »Pridelujemo kruh — kaj je še več?!... Antonin Švehla«, »V borbi je naša čast, naš spas, v borbi je smisel življenja... 'Aleksander Stambolijski«, »Samo kmetska vas more prerediti človeštvo... Ivan Pucelj«, »Vera u Boga i seljačka sloga... Stjepan Radić«, »Brez blagostanja kmetskega in delavskega doma ni kulture in napredka... dr. Janže Novak«, »Hočemo vnovčevanje pridelkov po zadrugah!«, »Zahtevamo moderen zadrugni zokon!«, »Nujno zahtevamo kmetijsko zbornico!«, »Vas je vir morale, zdravja in blagostanja.«

Drugi del te živopisne povorke je tvorilo 68 voz, ki so jih doma kmetski fantje priredili

Vesela mladina v povorki s svojim rediteljem.

tako, da so predstavljali posamezna kmetska dela, dekleta pa so jih z vso skrbjo in ljubeznijo lepo okrasila z vencii, cvetjem in zastavicami. Na 11 kolesjih je bila podana kmetska svatba z ženinom in nevesto s številnimi svati. Nj bil ta del povorke mrtva panorama, samo pravo iskreno življenje je bilo vse povsod. Na vozech so ličkali koruzo, melj proso, žagali drva, sejali, predli, kovači kovali razbeljeno železo, mlekarice predelovale mleko v maslo, mlinarji meli kašo v stopah, perice prale perilo, sadjarji cepili drevca, orači orali, mlatili žito na ogromnem osmerovprežnem vozu, tkalci tkali domače platno, na statvah, kosili in želi so na vozech, okopavali in pleli, skratka ni ga kmetskega dela ali opravka, ki ne bi bil simbolično prikazan v gibanju. In kot je v resničnem in trdem kmet-

Kmetska oheet.

skem delu, kadar je najnapornejše, ti fant zraven vriska od notranjega zadovoljstva in deklet prepeva tudi tedaj, ko ji vroče in pripekajoče solnce suši potne srage z mehkega lica.

Vsa povorka je bila ena sama veličastna pesem in vrisk mladosti, en sam mogočen vrisk kmetske mladine. Vsa Ljubljana je poslušala to pesem, gledala z zanimanjem manifestacijsko povorko, jo navdušeno pozdravljala, ji prirejala povsod gost špalir in jo obsipala s cvetjem.

Čudoma so se ljudje čudili, kje se je vzelo toliko kmetske mladine, kdaj se je okrasila in organizirala tako disciplinirano, odkod njihova odločna zavednost itd. Povsod je bilo slišati samo pohvalne opazke, češ, ta mladina je pač zdrava, ima neupogljivo voljo, ta je na mogočnem pohodu... In zdrave ideje ima... In ko bi ljudje tudi vedeli, da na tisoče in tisoče organiziranih kmetskih fantov in deklet istočasno,

s težkim srcem, da so jim neugodne gospodarske razmere onemogočile udeležbo, poslušala na radijskih aparatih doma, pri vaškem učitelju ali kje drugje, ves potek tabora kmetske mladine v Ljubljani in v duhu tudi manifestira s tovariši in tovarišicami v povorki za mogočno, nezlomljivo kmetsko mladinsko idejo, ko bi ljudje to vedeli in videli v dušo vsem tisočem te nepokvarjene in moralno visoko stoječe kmetske mladine, tedaj bi jo objemali in poljubovali...

Po vsem mestu je povorka, v kateri je igralo 5 društvenih godb in ljubljanska godba »Zarja«, vzbujala mnogo pozornosti. Pred mestnim magistratom se je pohod za trenutek ustavil: godba je zaigrala državno himno in odbornik Zveze tov. Stanko Tomšič je z deputacijo položil na spomenik kralja Petra krasen venec z jugoslo-

vansko trobojnico in trakom zelene barve, barve našega kmetsko-mladinskega pokreta.

Kmetsko-mladinsko zborovanje

Še predno se je povorka po Vegovi ulici približala Kongresnemu trgu, so se zbrali na slavnostni tribuni nasproti univerze častni gostje, vsi ki so tudi dopoldne prisostvovali slavnemu občnemu zboru. Ogromne množice ljudi so zasedle vse prostore okoli trga. Ko je povorka dospela in defilirala mimo tribune, se je zopet moral ginjeni g. ban dr. Drago Marušič zahvaljevati za iskrene ovacije in za cvetje, s katerim so ga dekleta obsula. Ko je privozil na trg zadnji voz, je zadel po zvočnikih ojačen glas predsednika tov. Ivana Kronovška.

Dragi tovariši in tovarišice!

Redko kdaj ima človek priliko stopiti pred javnost s takim veseljem in s takim ponosom, kakor mi je to dano v tem trenutku, ko stopam pred Vas, dragi tovariši in tovarišice, da vas vse najiskrenejše pozdravim kot neustrašene borce za našo veliko, skupno, kmetsko idejo in to ob priliki, ko se oziramo lahko nazaj v preteklost z velikim zadovoljstvom nad že izvršenim delom in polni upanja na še lepšo, našo bodočnost.

Kmetsko delo je skromno, tiho in mirno. Ne pozna zunanjega hrupa in ne bleščečega sijaja. Kakor neka nevidna sila je naša srca nekaj zagrabilo in ideja, naša kmetska ideja se je rodila in zajela vse naše mišljenje, ne hrupno in glasno, ampak tiho in mirno. Le počasi je rasla nova sila v nas, počasi se je širila. Ni rastla hitro, kakor smreka v močvirju, da kmalu pogine, od trohnobe, ampak počasi kakor hrast v skalovju, ki postaja vedno trši in močnejši, čim starejši je.

Moč in silo naše kmetske ideje predstavlja danes tukaj vaše veliko število. Ta manifestacija je izraz vaše notranje sile, borbenosti in odločnosti. Do danes nas širši svet ni poznal. Da, niti mi sami se nismo zavedali svoje moči. In vi pričate danes mogočno vsem: kmetska mladina je tu, zbrana in organizirana, svesta si svoje moči in se ne umakne nikdar več. Mi vstajamo, mi se dvigamo in ne bomo mirovali prej, dokler se ne bo zavedal zadnji kmetski fant in zadnje kmetsko deklet v zadnji gorski vasi, da je tudi on človek, enakopraven z vsemi drugimi.

Tovariši, tovarišice!

Mi ne poznamo preteklosti, katera je bila za nas zelo žalostna. Črez njo bomo napravili črn križ! Z zanosom in polni upanja pa hočemo gledati v bodočnost in delati za njo. Naše mišice so krepke, naši živci so trdni, naše mišljenje nepokvarjeno — to so glavni pogoji vsake zmage.

Prijetno je očem, gledati pred seboj veliko množico. A še mnogo vzpodbudnejše in duha poživljajoče je gledati pred seboj množico zavednih ljudi, ki vedo, kaj hočejo! In vi to veste vsi, od prvega do zadnjega, in ker vemo, kdo smo in kaj hočemo in ker vidimo, koliko nas je že danes, in slutimo že vnaprej, koliko nas še bo, zato ne bomo nikdar klonili pred nobeno silo, ampak pojdemo svojo pot naprej! Danes vidimo vsi, da naše delo ni bilo zastoj, a to delo bo tem uspešnejše, čim več nas in čim vztrajnejši bomo! Kakor kmet ne odneha, dokler ne razvali najtrših skal in jih ne izpremeni v plodno zemljo, tako tudi mi ne bomo popustili in ne bomo odnehali.

Mi ne vodimo boja proti nasprotnikom, temveč hočemo z delom dokazati, da smo šele mi tisti, ki rušimo staro miselnost. Našemu kmetskemu človeku hočemo priboriti spoštovanje, kakršnega je zaslužil. Zaničevanemu kmetskemu delu hočemo priboriti čast! Kdo se je pred

nami boril za to? Nihče! Smešili in zapostavljali so nas! Jemali so nam naše pravice. Pravice pa si ne pustimo deliti od nobenega! Jemljimo si jo sami, ker je naša! Zaslužili so nas telesno in duševno! Mi smo to spoznali in se tem krivicam upiramo! Smo revolucionarji duha, preroditi hočemo kmetskega človeka, da bo duševno sproščen in da bo o sebi odločal sam! In vi, tovariši in tovarišice, imate to nalogo! Vaša je ta skrb in dolžnost! Pojdite na delo polni navdušenja in odgovornosti za sebe, za našo vas in našo državo!

Ali se zavedate, da tvorimo mi, kmetska mladina, večino naroda in države. Mi hočemo mir, ki je predpogoj življenja in razvoja! Kadar bi pa bili ogroženi, smo tudi mi tisti, ki bomo našo zemljo branili do skrajnosti! In edino mi smo najkrepkejša garancija velike in močne Jugoslavije! In če smo mi tvorci in branilci svoje države, imamo tudi polno pravico, da si kujemo sami svojo usodo! Zato moramo izločiti iz našega javnega življenja vse, kar je škodljivo, vse kar je lažnjivega in pokvarjenega.

Naša ideja je tako zdrava in močna, da nas usposablja za popolno neodvisnost. Sami si hočemo voditi našo organizacijo in odločno izjavljamo, da odklanjamo vsako varuštvo! In tistim, ki nam podtikajo, da smo last enega ali drugega, ali da smo komu na razpolago, povemo glasno in odločno: Nismo na prodaj, nikomur nočemo služiti — razen naši vasi, našemu narodu, kmetskemu pokretu in našemu pokrovitelju kralju Aleksandru!

Tovariši in tovarišice! Imejte vedno pred očmi svojo mlado in krepko telesno in duševno moč, ohranite vedno vedro čelo in neupogljiv pogum, čvrsto vero v nepremagljivost kmetske ideje, in zmagali bomo!

V tem trdnem upanju Vas pozdravljam vse, vas zavedne in že organizirane mlade borce, pa tudi vse one, ki bodo še sledili klicu naše velike kmetske ideje!

Tovariši in tovarišice! Vstajamo! Solnce sije! Na plan! Bog in mi!

*

Za njim je govoril ban g. dr. Drago Marušič povdarjajoč, da vsebuje kmetski stan vsa svojstva naroda in da je prav za prav kmet narod sam. Iz kmeta so izšli vsi drugi stanovi, kakor veje iz mogočnega debla. Zato ni življenja vejam, ako ni zdravo deblo. Tega se danes zavedajo vsi, zato pa tudi prva skrb vseh javnih delavcev velja kmetu in njegovemu stanu. — Na mnogih mestih je kmetska mladina bana z viharnimi vzkliki prekinjala in mu navdušeno pritrjevala. — Kot predstavnik mesta je pozdravil z lepimi besedami ljubljanski župan in načelnik g. dr. Dinko Puc, za njim pa znani prijatelj kmetske mladine, št. Jakobski župnik g. Janko Barle, ki ga je armada kmetske mladine burno aklamirala. Končno je še v temperamentnem govoru sporočil pozdrave vse češko-

slovaške kmetске mladine tov. Samuel Šikura, nakar je predsednik tov. Ivan Kronovšek zaključil zborovanje in se je povorka podala po mestu na veselični prostor.

Kmetška veselica in razne tekme

Popoldne se je vršila na travnikih in drevo-redu pod Cekinovim gradom ob Gosposvet-

ski cesti nad vse pričakovanje dobro obiskana kmetška veselica, v okviru katere se je vršila tudi tekma zabojarjev in tekma tesačev, katerih izide javljamo na drugem mestu. V najboljšem razpoloženju je kmetška mladina, ohrabrena po dopoldanskem veličastnem skupnem nastopu, in razigrana od navdušenja, v najprijetnejši zabavi in plesu, vsaj ta dan malo pozabila težke čase.

Sklepi naših agronomov sprejeti na kongresu, ki se je vršil v Ljubljani 3. in 4. septembra 1934

I. Kongres U. J. A. konstatira, da je z ozirom na težko stanje kmetijstva in ekonomsko krizo potrebno, da se pokloni največ skrbi pospeševanju kmetijstva. To se danes ne dogaja v dovoljni meri. Kmetovalec je v naši državi najštevilnejši in najjačji davčni obveznik, pa se kljub temu dotirajo za pospeševanje kmetijstva minimalna sredstva. Tako znaša budžet ministrstva za kmetijstvo pod 2% celotnega budžeta in še ta mali del se ne izkorišča v celem znesku. Zato je nujna potreba, da se sredstva povečajo na višino, ki stvarno odgovarja časovnim potrebam kmetijstva.

II. Kongres smatra, da je neobhodno potrebno ustanoviti za najštevilnejši stan našega naroda kmetijske zbornice v svrhu pravnega zastopanja kmetijstva v sklopu splošnega narodnega gospodarstva. Take zbornice imajo danes vsi stanovi in profesije mnogo manjšega pomena za narodno gospodarstvo kakor so kmetovalci, pa je zato v splošnem interesu, da se čimprej donese zakon o kmetijskih zbornicah.

III. Delo agronomov na pospeševanju kmetijstva je posebno otežkočeno radi pomanjkanja zadostne predhodne splošne izobrazbe za uspešno delovanje agronomov za tehnično kmetijsko izobrazbo kmetovalcev. Zato agronomi zahtevajo, da se zakon o narodnih šolah popolnoma oživo-tvori tudi v pogledu obveznega osemletnega pouka. Razen tega je treba intenzivirati prosvetno delo pri kmetovalcih tudi izven šole, t. j. s pomočjo tečajev, predavanj itd. V to svrhu žele agronomi najozjega sodelovanja z vsemi strokami, ki delajo na dvigu splošnega prosvetnega nivoja kmetovalcev, zlasti z učiteljstvom, duhovščino, zdravniki, kakor tudi z vsemi tehničnimi strokami, čijih delo je usmerjeno na dvig splošnega kulturnega nivoja kmetovalcev.

Da bi moglo to sodelovanje, zlasti z učiteljstvom in duhovščino, čijih delo je v neposrednem stiku z ljudstvom, dati povoljne rezultate, je potrebno izvršiti izpolnitev obstoječega načrta in programa za pouk kmetijstva v učiteljskih in bogoslovskih šolah s tem, da se poveča število učnih ur in da se iste pomaknejo v višje razrede, kakor tudi, da se agronomi postavijo za predavatelje.

IV Kongres agronomov smatra kmetijsko šolstvo za temelj prosvetnega in ekonomskega napredka našega naroda, a konstatirajoč njihovo razmeroma nezadostno število v naši državi, zahteva, da se poveča število vseh tipov šol, zlasti pa nižjih kmetijskih in gospodinjstvih šol. V to svrhu je potrebno, da se čimprej donese okvirni zakon o kmetijskem šolstvu, ki naj obsega tudi celotni gospodinjstvi pouk.

V. Kongres smatra kmetijsko zadrugarstvo za najboljšo šolo za kmetovalce in za najuspešnejše sredstvo za delo agronomov pri ekonomskem, socialnem in kulturnem dviganju naše vasi. Zato zahteva, da se pokloni od strani merodajnih faktorjev zadrugarstvu večja pažnja, da bi se ono moglo v naši državi razviti neovirano do največje mere. Prav tako kongres zahteva, da država podpre saniranje onih zadrughnih zvez, ki so radi ekonomskih prilik prišle v težek položaj, s tem, da jim dotira za te svrhe potrebna sredstva.

VI. Kongres smatra eksperimentalno in raziskovalno delo v kmetijstvu za temelj vsemu drugemu delu za pospeševanje kmetijstva. Konstatira pa, da niti poskusne postaje niti drugi poskusni zavodi pa niti zavodi na naših poljoprivrednih fakultetah niso zadostno dotirani, niti z materialnimi sredstvi, ki so potrebna za uspešno delo, in da nimajo vedno dovolj strokovnih moči za to delo. Zato zahteva, da se v bodoče poboljšajo materialni pogoji vseh teh ustanov in da se jim dajo za uspešno delo potrebne mlajše strokovne moči. Te strokovne moči je treba sistematsko pripravljati, zlasti mlajše, da izpopolnijo svojo strokovno izobrazbo tako na domačih, kakor tudi na tujih zavodih.

VII. Kongres agronomov smatra, da je socialno agronomsko delovanje sreskih agronomov največjega pomena za ekonomsko in kulturno prosperiteto naše države. Radi tega smatra kongres, da je neobhodno potrebno, da se to strokovno delovanje sreskih agronomov vsled značaja njihovega dela oddeli od upravnih oblasti podobno, kakor je to pri drugih tehničnih strokah, da bi se to socialno agronomsko delovanje moglo neovirano razviti do največje mere.

Z ozirom na važnost delovanja sreskih agronomov je potrebno, da se donese pravilnik o

Naš pravi domači izdelek!

njihovem strokovnem delu na terenu, kakor tudi pravilnik o stažu inženjerjev agronomov.

VIII. Kongres povdarja, da je potrebno, da se agronomom v bodoče priznave z raznim eksperimentiranjem, kakršno podvzemajo z oblastno silo preko njih med narodom nestrokovne, nekmetijske in za tako delo nepoklicane ustanove.

IX. Kongres konstatira, da so agronomi po svoji stroki poklicani in da so po dosedaj doseženih uspehih v svojem strokovnem delovanju za pospeševanje živinorejske proizvodnje doprinesli dovolj dokazov, da uspešno vodijo našo živinorejo v občini dobrobit celotnega kmetijstva in potemtakem odbijajo vsak tendenciozen napad s strani veterinarskega kongresa v Sarajevu.

Brez strahu!

Preteklo nedeljo so odkrili spomenik padlim topliškim junakom v Prokuplju. Spomenik je odkril Nj. Vel. kralj sam v navzočnosti ogromne množice naroda, ki se je zbrala tam iz vseh krajev države.

Na svečanem obedu, ki so ga priredili po končani slavnosti, je govoril tudi predsednik vlade g. Nikola Uzunović, ki je rekel med drugim:

»Naj se zdi svetovni položaj še tako zapleten, mi ne stojimo pred nikako vojno nevarnostjo, ne možnostjo. Minuli so časi, ko je bilo mogoče jemati tujo zemljo. Izolirane vojne v Evropi niso več mogoče. Če bi prišlo do vojne na enem kraju, bi bila vsa Evropa v plamenih. A

če bi do tega prišlo, se nam po zaslugi modre zunanje politike pod modrim vodstvom Nj. Vel. kralja ni treba bati nikakih komplikacij, ker brezmejno verujemo v zvestobo naših zaveznikov in prijateljev iz Male antante, iz Balkanske zveze ter v veliko in močno prijateljsko Francijo. Če ne bi bilo nobene druge sile, je že to tolikšna sila, da bo onemogočila vsak poskus kršenja miru v Evropi. Zato se ničesar ne bojimo.

Naš narod se je v hudih časih pokazal junaka. Z ozirom na težave, ki vladajo i pri nas i okoli nas, pravimo na ves glas: Ničesar tujega ne maramo, toda nihče naj se nas ne dotakne, zakaj doživel bo isto, kar so doživeli v zadnjem času prav vsi, ki so nas napadli!»

Škof Akšamović in Sokol

Na praznike so otvorili v Petrovaradinu pri Novem Sadu nov sokolski dom. Otvarjanje takih domov danes pri nas ni nič več kaj posebnega, ker so slovesnosti ob takih prilikah že prav pogoste.

Značilno pa je, da se je udeležil sokolskih svečanosti v Petrovaradinu sam katoliški škof v Djakovu dr. Anton Akšamović, ki je novi dom in novi prapor tudi blagoslovil.

Pri tej priliki je škof Akšamović rekel v svojem govoru med drugim:

»Vsi vemo, kako je za naše narodno življenje važna viteška sokolska organizacija. Naš narod je bil pred svojim zedinjenjem razkosan pod štirimi državnimi režimi. Nj. Vel. kralj je z državnim junaštvom ustvaril ustavno monarhijo, da omogoči napredek in boljše bodočnost vsemu zedinjenemu narodu. Misel narodnega edinstva se mora ukoreniniti v duši prebival-

stva v vseh pokrajinah prostrane Jugoslavije in Sokol ima v tem poslanstvu izvršiti veliko delo.

Mi, zastopniki katoliške cerkve, se radujemo, ko vidimo, da se mladina navdušuje za verske ideale svojega rodu in svoje drage domovine.

Za škofom je govoril minister za telesno vzgojo dr. Angjelinović. Ta je rekel med drugim:

»Zagotoviti moramo vsakemu našemu Sokolu, kakršnekoli vere je, da se bo njegova vera spoštovala in da mu bo zagotovljeno izvrševanje vseh njegovih verskih obredov. Mi nismo poklicani reševati verskih vprašanj, ker smo dolžni biti samo skupna organizacija ljudi raznih nazorov v tem pogledu. Kakor služijo vojaki v vojski drug poleg drugega, ne vprašujoč za verske prepričanje, tako naj koraka tudi Jugoslovani poleg Jugoslavanov v narodni borbi.»

Naša mladina

Ce pišemo danes o naši mladini, mislimo pri tem predvsem na tisto našo kmetško mladino, ki je dorasla in še dorašča po vojni, torej v popolnoma novih gospodarskih, socialnih in političnih razmerah, in ki vé prav malo (ali pa nič) o tem, kar je gibalno in polnilo naše javno življenje pred vojno, v bivši Avstriji.

Ta mladina se od tiste mladine, h kateri se je nekdanj prišteval tudi današnji starejši rod, bistveno razlikuje, kajti vsa njena vzgoja in ves njen razvoj ni več plod starih avstrijskih razmer, ampak ona je zrastle in še raste na čisto drugačnih, jugoslovanskih tleh. Stari rod je nosil in še nosi v sebi mnogo tega, kar mu je ostalo še iz Avstrije in se le težko vživlja v popolnoma predrugačene razmere, med tem ko mladina ne pozna nobenih starih okov več, ampak hodi, kar je čisto naravno, po svojih lastnih potih, ki jih mogoče še ni doumela s svojim razumom, pač pa živo čuti v svojih sreih potrebo, da si ustvarja sama svojo lastno bodočnost.

Kdor hoče razumeti težnje današnje kmetške mladine, si mora predočiti ogromno razliko v kulturnem razvoju od predvojne do povojne dobe. Pred vojno je vladala neomejeno tudi v naših krajih samo »nacionalna ideja«, ki pa je bila precej različna od današnjega naziranja o »nacionalnosti«, vsaj kolikor se to tiče nas Slovencev. Tega nekdanjega »nacionalnega« življe-

nja, ki se je kazalo le v borbi za jezikovne pravice, se tedanja kmetška mladina ni udeleževala v posebni meri, ker se za kmetško mladino takrat sploh nihče ni brigal, ampak je veljala navada, da bo sin tak kakor je bil oče. Danes, po vojni, pa se mora stara »nacionalna ideja« prav znatno umikati socialnim in gospodarskim vprašanjem, ki zajemajo vedno širše narodne mase, pred vsem pa kmete, ki najbolj občutijo vso težo nove povojne dobe. Jasno in razumljivo je torej, da čuti to težo tudi kmetška mladina, ki zre vse drugače v bodočnost kakor je zrl starejši rod: mladina se mogoče še ne zaveda vse težine življenjskega boja, ki jo še čaka, pač pa čuti že kar vnaprej, da boj za njen obstanek na rodni grudi ne bo lahek in zato je nujno prisiljena, da sama z vso mladostno energijo prime za delo pri ustvarjanju nove bodočnosti.

Starejši rod pa bo storil prav, če se na »pokvarjeno« mladino ne jezi in ne huduje, ampak da jo po svojih močeh, s svojo življenjsko izkušnjo, kolikor mogoče podpre. Nič ne dé, če si mladina tu ali tam nekoliko obtolče svoje komolce — le poglejte, kolikokrat pade otrok, predno zna varno stopati! Zato pa naj starejši rod mladine v njenem lastnem razvoju ne ovira, ampak naj se ravna pri vsej opreznosti in skrbi za svoj naraščaj po pravilu:

Mladini prosto pot!

Začetek letošnje trgatve

Po čl. 8 zakona o vinu in čl. 26 pravilnika k temu zakonu je dovoljeno, da se sme grozdje za zobjanje trgati kadar je kaka sorta dozorela.

Občna trgatve grozdja za pripravljanje vina se ne sme vršiti pred rokom, ki ga določijo za vsako občino občinska oblastva sporazumno s sreskim kmetijskim referentom. Občinske uprave pa lahko dovoljujejo trgatve ranih grozdnih sort tudi pred rokom za splošno trgatve. Prav tako podbiranje bolnega grozdja poznih sort, in sicer sporazumno z vinogradniki.

Neupoštevanje določenih rokov, to je vsaka predčasna trgatve se kaznuje po § 30 zakona o vinu z zaporom 1—14 dni ali v denarju od Din 25—1.000, in sicer od sreskega načelstva.

Letos se obeta kvalitativno dobra letina, če se bo trgatve vršila tedaj, ko bo grozdje popolnoma dozorelo. Občinske uprave naj določijo čim poznejši rok za pričetek trgatve v njihovem okolišu, ki naj ne bo za trgatve ranih grozdnih sort pred 10. septembrom, za občno trgatve pa ne pred 24. septembrom.

Po službeni dolžnosti naj prijavijo vsak primer predčasne trgatve pristojnemu sreskemu načelstvu.

Važno za vinogradnike in prodajalce grozdja

Da bi se omejile tatvine grozdja in preprečila občutna škoda, katero povzročajo razni delomržeži posebno letos vinogradnikom s tem, da nakradeno grozdje nosijo na trg ali na dom branjevkam, odredjam vsem predsednikom mestnih in tržkih občin, da njih organi od 15. septembra dalje, istočasno, ko pobirajo stojnico, zahtevajo od nepoznatih prodajalcev dokaze — po možnosti uradno potrjeno občine — da so lastniki vinogradov oziroma upravičeni prodajati grozdje. Za grozdje, dobavljeno izven Dravske banovine, zadostujejo železniške vozovnice ali potrdila prevoznih podjetnikov,

Sumljivo grozdje naj se zapleni in proda v vinorodnih srezih v korist kmetijskega odbora v dobro postavki za pospeševanje vinogradništva, v ostalih srezih in v avtonomnih mestnih občinah pa v dobro postavki za pospeševanje sadjarstva in vrtnarstva. Prodajalce takega grozdja naj se zasleduje in po zakonu kaznuje.

Občine vinorodnih srezov so dolžne opozoriti pravočasno vinogradnike in prodajalce grozdja na ta razglas ter izdajati brezplačno tozadevna potrdila.

Ban: Dr. Marušič l. r.

Minimalne plače

O minimalnih plačah, t. j. o plačah delavcev in nameščencev, ki jih morajo delodajalci plačati, da morejo delavci s svojimi rodbinami vsaj skromno, a vendar človeško živeti, smo v »Kmetškem listu« že večkrat pisali. Naj nam nihče ne ugovarja, da se to vprašanje kmetov ne tiče — tiče se jih, pa še prav močno, kajti največji potrošnik poljskih pridelkov je delavec, a če ta ne zasluži dovolj za živež, kmet svojega pridelka ne more prodati, ali pa mora prodajati vse pod ceno, ker manjkajo delavski kupci.

Prav tako smo že večkrat omenili za nas vse sramotno dejstvo, da naši »nacionalni« (?) podjetniki plačujejo delavcem ponekod komaj po 1 Din na uro, delavkam pa še manj. Ne posebno bolje se godi nameščencem in nameščenkam po raznih pisarnah; te nizke plače pa imajo za posledico prezgodnjo izgubo delovne moči, izčrpani delavci in delavke kar padajo v breme domovinskim občinam; in ker je pri nas večina delavstva kmetške krvi, morajo te izčrpane siromake na stara, včasih pa tudi že na njihova mlada leta rediti zopet kmetje.

Skrajni čas je torej bil, da so se začeli tudi pri nas zanimati za ureditev delavskih plač, ki morajo biti povsod vsaj tolikšne, da omogočajo delavcu človeka dostojno življenje. Gotovo je, da plače ne bodo po celi državi enake, ker je življenje ponekod dražje, drugod zopet cenejše; ravno tako bo treba razlikovati med izučeni delavci in običajnimi težaki. Vse to pa so stvari, ki se dajo urediti, čeprav ne vedno lahko. Vsekakor pa mora obveljati osnovno načelo, da mora vsak delovni človek dobiti za svoje delo toliko, da bo vsak dan sit, da bo primerno oblečen in obut in da bo imel zdravo stanovanje.

Nič se ne bomo čudili, če bodo podjetniki, čeprav ne vsi, zagnali proti ureditvi delavskih plač velik hrup. To pa državne oblasti, ki je v prvi vrsti poklicana, da to zadevo uredi, ne sme motiti. Pomisliti je namreč treba, koliko izdatkov iz javnih blagajn povzročajo danes samo jetični in drugi bolniki, pa si bomo z računi kmalu na čistem.

Opozoriti pa moramo še na neko stvar. Če bodo delavci res nekega dne deležni minimalnih plač, se utegne zgoditi, da bodo hoteli podjetniki višje mezde prevaliti na kupce, samo da ostanejo njihovi dobički neokrnjeni. To bo treba na vsak način preprečiti ali z določitvijo maksimalnih prodajnih cen ali pa s primernim obdavčenjem. Milijonskih dobičkov ali dohodkov nihče ne potrebuje in če je bilo mogoče določiti najvišjo obrestno mero za kapital, ki je vložen v hranilnicah, bo mogoče najti tudi pot, po kateri se bodo dali omejiti tudi prekomerni dohodki na kapitalu, ki je vložen v podjetja.

100 letnica Frana Erjavca

Preteklo nedeljo je minulo 100 let, odkar se je rodil sloviti prirodoslovni naš pisatelj Fran Erjavec, ki je še danes znan med našim ljudstvom po svojih knjigah »Domače in tuje živali v podobah«, ki jih je izdala Mohorjeva družba, pa tudi po nekaterih svojih pripovednih spisih.

Za prirodopisje se je bil navdušil že v srednji šoli, kesneje pa se je popolnoma posvetil tej stroki. Bil je nekaj časa profesor v Zagrebu, nato pa v Gorici, kjer je umrl 12. januarja l. 1887.

Hitlerjevi načrti

Na velikem zborovanju nemške narodno-socialistične stranke v starodavnem mestu Nürnbergu je nemški kancler Hitler očrtal v velikem zanosu smernice bodoče nemške politike.

Nemški narod, je rekel Hitler, si želi predvsem miru, celo s svojimi nekdanjimi sovražniki, ker je prepričan, da bi nova vojna rodila samo komunistični kaos (zmešnjavo). Po vojni hrepene le oni, ki jim je za vojne dobičke. Če bo pa le treba, bo nemški narod znal z vsemi sredstvi braniti svojo čast; pravicam velikega naroda se nemški narod ne bo odrekel nikdar.

V notranji politiki pa moramo izpopolniti red v stranki in v njenih organizacijah. Kdor ne bo brezpogojno zvest in pokoren, tega bo pest narodno-socialistične države strla!

Zavarovalnica

Rosija-Fonsier

v Ljubljani, Komenskega ulica št. 8
sprejema tašoj krajevne zastopnike

Rusija in Društvo narodov

Glede sprejema Rusije v Društvo narodov so mnenja v Društvu narodov večanjenih držav »deljena. Močno se upira Švica, Belgija si je svojo odločitev še pridržala, Poljaki pa stavijo posebne pogoje. Tudi katoličani v raznih državah so proti sprejemu, zlasti v Franciji. Na drugi strani pa se najbolj zavzema Francija za Rusijo.

Po najnovejših poročilih pa je sprejem Rusije v Društvo narodov že zagotovljen.

Kmetijska mladina

10. redni občni zbor Zveze kmetijskih fantov in deklet

Praznik Malega Šmarna 8. septembra t. l. je bil posvečen rednemu delu. Dopoldne so se od 142 delegatov in delegatij posameznih društev kmetijskih fantov in deklet osnovala delovne komisije, ki so pripravile za popoldanski občni zbor predloge in resolucije.

Kmalu po 3. uri je predsednik tov. Ivan Kronovšek otvoril redni občni zbor in pozdravil vse navzočne udeležence ter predlagal, naj se odpošlje pokrovitelju »Tabora kmetijske mladine v Ljubljani« Nj. Vel. kralju sledeča udanostna brzojavka:

Dvorna pisarna Nj. Vel. kralja Aleksandra I.
Beograd.

Slovenska kmetijska mladina, organizirana v Zvezi kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani, pošilja s svojega 10. rednega občnega zbora ob proslavi 10 letnega delovanja svojemu kmetiskemu vladarju in gospodarju izraze popolne udanosti in neizčrpne ljubezni. Naj živi kralj Aleksander in ves kraljevski dom!

Brzojavka je bila soglasno sprejeta z viharim odobravanjem in aklamacijami Nj. Vel. kralju.

Ker je bil soglasno sprejet tozadevni formalni predlog, se je opustilo čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, nakar so sledila poročila.

Izčrpno in obširno poročilo je podal predsednik tovariš Ivan Kronovšek, tajniško tov. Stane Škrabar, blagajniško tov. Bine Žagar.

Poročila odsekov sta podala tov. Jože Bradač za organizacijski in tov. France Gerželj za kmetisko-sportni odsek, dočim so delo in smernice drugih odsekov obsežene v pozneje iznešenih resolucijah, ki jih bomo objavljali v prihodnjih številkah pod zaglavjem »Mladina«.

Poročila predsednikov pododborov

Predsednik novomeškega pododborov Zveze tov. Cvetko Zorko, poslevodeči podpredsednik ljubljanskega pododborov tov. Stanko Tomšič, predsednik krškega pododborov tov. Tine Horvatič, predsednik konjskega pododborov tov. Ivan Bezenšek, predsednik notranjskega pododborov tov. Ivan Korošec, predsednik ptujskega pododborov tov. Joško Tomazič in poslevodeči podpredsednik celjskega pododborov tov. Ivan Košan so podali izčrpna poročila o živahnem delovanju navedenih pododborov, ki jim načeljujejo.

Poročilo revizorjev

V imenu revizorskega odbora je izjavil revizor tov. Fran Trček, da so revizorji pregledali blagajniške knjige in priloge, jih našli v redu in predlagal staremu odboru razrešeno s pohvalo, kar je občni zbor z odobravanjem sprejel.

Resolucije odsekov

Dopoldansko zasedanje posameznih komisij, razdeljenih po odsekih, je rodilo več resolucij. Za organizacijski odsek je prečital tov. Stane Škrabar 14 predlogov, ki so bili soglasno sprejeti. Za socialno-gospodarski odsek je prečital resolucijo tov. Fran Trček, resolucijo kmetisko-strokovne komisije je prečital tov. inženjer Ivo Jelačin, za kulturni odsek je prečital resolucijo tov. dr. Srečko Goljar, za kmetisko-sportni odsek tov. France Gerželj, za ženski odsek je pre-

čitala resolucijo tov. Iva Bergantova, za zunanje-politični odsek je prečital resolucijo tov. Stanko Tomšič. Vse resolucije so bile soglasno sprejete.

Volitev novega odbora

Predložena je bila samo ena lista, ki jo je sestavil dosedanji odbor, dopolnili pa so jo predsedniki pododborov. Med odmorom je verifikacijski odbor (tovariši Peter Lipovž, Sandi Turnšek in Ivan Grad ml.) potrdil predložene poverilnice delegatov, nakar so sledile volitve novega odbora, ki je bil soglasno izvoljen takole:

Predsednik: Ivan Kronovšek (Orla vas); I. podpredsednik: Tine Janhar (Zeje); II. podpredsednik: Tine Horvatič (Krška vas); III. podpredsednik: Joško Tomazič (Sv. Bolfenk pri Sred.); tajnik: Stane Škrabar; II. tajnik: Tone Mišič; blagajnik: Matej Trček; II. blagajnik: Jakob Škrabar; odborniki: Pavle Mare, kot načelnik socialno-gospodarskega odseka; inž. Ivo Jelačin, kot načelnik kmet.-strokovnega odseka; dr. Srečko Goljar, kot načelnik kulturnega odseka; dr. Viktor Maček, kot načelnik kmetisko-sportnega odseka; Iva Bergantova, kot načelnica ženskega odseka; Stanko Tomšič, kot načelnik zunanje-polit. odseka; zastopnik ak. agr. kluba Njiva, kot načelnik dijaškega odseka; Jože Bradač, Jože Blaž; nadzorstvo: Fran Trček, Milan Mravljec in Janko Vičič.

Slučajnosti

Sprejetih je bilo še nekaj sklepov, nakar je predsednik tov. Ivan Kronovšek zaključil v najlepšem soglasju uspeli in dobro obiskan občni zbor.

*

Zahvala

Ob priliki tako veličastno uspelega Tabora kmetijske mladine v Ljubljani ob desetletnici Zveze kmetijskih fantov in deklet, se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so na kakršenkoli način sodelovali ali pomagali pri prireditvi ali povorki.

Odbor.

Novice

*

Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika dne 6. septembra so proslavili v celi državi na svečan način s službami božjimi v cerkvah in s patriotskimi prireditvami. Prestolonaslednik je star sedaj 11 let in je letos dovršil ljudsko šolo, nadaljeval pa bo svoje nauke, da bo postal vreden naslednik svojih slavnih prednikov.

Streljačka družina na Dobrovi priredi v nedeljo, dne 16. septembra 1934 veselico pri tov. Suhadolcu s tem bogatim sporedom: streljanje za dobitke, ples itd. Prijatelji vabljeni! Odbor.

Vinarska podružnica v Ljutomeru vabi na zborovanje vinogradnikov dne 23. septembra t. l. ob 9. uri v gostilni Resnik. Obravnavale se bodo težnje vinskih producentov. Govorijo strokovnjaki. Pričakuje se velika udeležba.

»Kolesarji« na ljubljanskem velesejmu. Na velesejmu je policija prijela dva tata koles, oba še mlada fanta, ki pa sta že videti: jstra v tej stroki.

Požar v Čirčičah pri Kranju je uničil dvema posestnikoma v. a. gospodarska poslopja. Zavarovana sta oba za nizke vsote, škode ima pa samo eden nad 100.000 Din.

84letnega starčka Vinka Potočnika je povozil na cesti pri Blagovici v nedeljo neki avtomobilist iz Trbovelj. Starček je bil najbrže nag' šen in ni slišal signalov. Umrl je v bolnišnici v Ljubljani.

Zaradi roparskega umora se morata zagovarjati sestri Julijana in Josipina Montel s Sušaka. Obe sestri sta umorili svojega gospodarja, bogatega trgovca Udino, ki je baje obe sestri zlorabljal.

Vlagateljem bivše Poštne hranilnice na Dunaju! Ker vlagatelji hranilnih vlog in imetniki čekovnih računov pri bivši poštni hranilnici na Dunaju še niso prejeli izplačanih svojih vlog, čeprav bi to na podlagi mednarodnih pogodb že bilo mogoče, se v Ljubljani ustanavlja »Društvo za zaščito interesov bivših vlagateljev poštne hranilnice na Dunaju«, ki hoče z organizirano akcijo doseči čimprejšnje in ugodnejše izplačilo vlog.

Da pa zamore to ustanovljajoče se društvo videti, da-li je med vlagatelji hranilnih vlog in imetniki čekovnih računov dovolj interesa za akcijo in da lahko s posameznimi interesi stopi v zvezo, ko bodo pravila oblastveno odobrena, pozivlje pripravljalni odbor, naj vsi vlagatelji in imetniki čekovnih računov javijo in navedejo: 1. svoje ime in točen naslov; 2. višino vloge z navedbo, da-li je hranilna vloga (renta) ali vloga na tekočem računu; 3. ali je bila hranilna vloga v smislu razglasa iz leta 1928 prijavljena naši poštni hranilnici in po možnosti števil. hranilne vloge, odnosno čekovnega računa; 4. Za stroške korespondence in druge stroške naj vsak priloži svoji prijavi toliko vrednost v znakah, da odpade na vsakih 100 kron vlog 1 Din v znakah. S posestniki večjih vlog in zlasti višjih zneskov v tekočem računu želimo v tem oziru sporazuma. Brez upoštevanja točke 4 prijave pripravljalni odbor ne bo mogel upoštevati.

Zbirka prijaviteljev se zaključil s 30. septembrom 1934.

Za pripravljalni odbor:

Društvo orožniških upokojencev za Jugoslavijo
v Ljubljani.

Dve težki nesreči. Blizu Kranja sta trčila ponoči avtobus, ki se je vračal iz Ljubljane, in neki kolesar, ki pa ni imel svetilke. Kolesar se je z vso silo zaletel v avtobus, tako da si je nesrečni kolesar močno poškodoval glavo. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. — Na Dolenjski cesti blizu Ljubljane pa se je zaletel avtobus v voz s čna. Konj je takoj oblezal mrtev, seno se je prevrnilo v jarek, na vozu sedeči delavec Zakovšek pa je bil hudo ranjen, da je moral v bolnišnico.

Stavite v loterijo in — zadenete. Kolika radost! In če ne zadenete, kar se največkrat zgodi? Kaj potem? Razočaranje in jeza. Prihranite si raje srd in ne igrajte se s srečo! Tudi pri perilu ne. Preizkušeno Zlatorog-ovo milo. Vas nikdar ne bo razočaralo. Pri njem je treba, da ostanete. Zlatorog-ovo milo je splošno priljubljeno radi svoje velike čistilne moči in radi svoje izdatnosti. Resnica je, kar trdi ljudski glas: »Le Zlatorog-milo da belo perilo!« Priporočamo ga tudi mi!

Plaz je zasul pred dobrim tednom hišo posestnika Martina Berganta v Krsinjuvru pri Škoejanu na Dolenjskem. Kjer je stala prej lepa domačija, se nahaja danes cel hrib prsti. Gospodarska poslopja so ostala nepoškodovana, vendar ima gospodar prav občutno škodo.

Požar pri Mokronogu. V vasi Bistrici pri Mokronogu je pogorela hiša in gospodarsko poslopje posestniku Avsecu.

Šole in krčme. Na zdravniškem kongresu na Bledu je povdal dr. Miloš Popović, da pride v naši državi 1 šola na 2600 prebivalcev, 1 krčma pa že na 360 prebivalcev!

12letno dekle — tatica. Neki gospej v Celju je ukradlo 12letno dekle ročno torbico z 800 Din denarja. Denar so našli, ker je dekle tatvino priznalo.

Na jakosti in aromi dobiva, ako primešate Kathreiner Kneippovi sladni kavi Pravi »Francoski« dodatek!

Zrna

Nebrzdana krepkopolnost dobrine uničuje, brzdana jih ustvarja.

— — —
Hibavec in lažnik je vragov pomočnik.

Zopet žrtev planin. Na Jalovcu se je na praznik ponesrečil dijak Marijan Benedik, sin posestnika Benedika iz Stražišča pri Kranju. Padel je po strmini tako nesrečno, da je obležal mrtev na licu mesta in vsaka pomoč je bila zastoj.

Denar so ponarejali, in sicer kovance po 10 dinarjev, trije rokodelčiči v Ljubljani. Izdelali so baje 50 do 60 kovancev, ki so jih tudi spravili v promet.

Utonil je pretekli teden v Kamniški Bistrici 53-letni Šimen Koren, mesarski pomočnik. Ponoči je zašel do Bistrice in padel v vodo.

40.000 otrok bo ostalo letos brez šolskega pouka v vrbaski banovini, ker imajo otroci predaleč do šole. Novih šol bi bilo treba 120!

Beg preko meje. Pretekli teden sta pobegnili iz Avstrije na naše ozemlje dva vojaka v polni bojni opremi. Naše oblasti so oba razorožile; oddali jih bodo brčkone v kakšno taborišče.

Obsojen divji lovec. Zaradi divjega lova je bil te dni obsojen od ljubljanskega sodišča mizar Lojze Bitenc iz Pirnič pri Medvodah na 2 meseca zopora.

Ciganov so se lotili letos na spomlad neki fantje iz Smednika in prav močno pretepli. Lotili so se celo orožnikov, ki so cigane branili. Te dni so bili trije napadalci obsojeni na 4 oziroma na 6 mesecev zopora.

86.000 turistov je lani obiskalo planinske kočve v Sloveniji. To so ugotovili na kongresu planinskih društev v Skoplju, ki se je vršil 9. t. m.

Pojasnjena skrivnost okostnjaka. V Kamniških planinah so nedavno našli nad Okrešljem človeški okostnjak. Sprva so domnevali, da gre za kakega tujega planinarja, sedaj pa so doznali, da je to okostnjak Franceta Gašperlina iz Primskovega, ki ga pogrešajo že od 6. aprila leta 1932.

Gospodarstvo

Se ena pereča zadeva

Ni danes igrača gospodariti kmetu brez občutne bilančne pasive. Kako bi se torej ne krčilo srce posestniku, ko opazi, ko se mu uničuje celo to, kar ima že skoraj v žepu, a se kljub rotečim prošnjam zasebnikov kakor javnih samoupravnih edinic ne ukrene ničesar v obrambo naših ogroženih interesov.

Po naših cestah se trumoma vodijo cele črede govodi z južnih krajev in tako pospešuje nezdrava konkurenca našemu živinorejcu, kateri že itak ne prejme za svojo živino niti toliko, za kolikor je s pokrmljenimi pridelki svoji zemlji odvzel najpoglavitejših hranilnih snovi! (Ze samo to poglavje je tako važnega narodno-gospodarskega pomena, da bi ga nujno morali vzeti v temeljito pretresanje vsi oni, ki se zato čutijo poklicani — zlasti pa vsi, ki so za predvidene neizbežne posledice tudi moralno odgovorni.)

Druga slaba stran je v tem, da se ta živina stotine km muči po z avtomobili skrajno razrvanih cestah tako nečloveško, da se v srce smili tudi največjemu surovežu. Živali si pri tej neprirodni hoji po ostrem kamenju tako raztržejo parklje, da jim z nog curlja kri! Celo zloglasni in v pretežni večini brezčutni gonjači se usmiliijo nedolžne živali s tem, da ji obvezujejo razmesarjene noge s cunjami — katere pa se seveda le hitro obrabijo. Puščajo jo hoditi po ob cestah ležečih njivah in travnikih, kjer si žival seveda tudi teši glad z vsem, kar ji more nuditi polje in gozd in tako bolj pohodi nego obžre vse poljske kulture. Koliko mučnih presenečenj preživi občestni posestnik, ko v zgodnji jutranji uri hiti na delo in opazi, da so mu neznanj gonjači

Pozor pred sleparji. V okolici Kranja in Kamnika se je te dni klatil mlad človek, ki se je izdajal za zavarovalnega agenta in izvabljal od ljudi denar za »aroc. Z »aramic« je seveda izginil. Ker je mladenič navaden slepar, se opozarjajo ljudje po drugih okrajih, naj bodo previdni!

Srečo so imeli neki godbeniki, ki so letos na poletje igrali v neki kavarni v Kranju. Zagovarjati so se morali namreč pred sodiščem zaradi obdolžitve, da so nekega gosta okradli za par sto dinarjev, bili so pa oproščeni.

Število srednješolcev v Ljubljani. Na ljubljanskih srednjih šolah se je letos vpisalo nad 5000 dijakov in dijakinj, torej 1000 več kot lani.

Nepoštena služkinja. Neka mlada služkinja je izmaknila svoji gospodinjji v Ljubljani 5300 dinarjev in se odpeljala v Zagreb, kjer so jo prijeli. Večino denarja so še našli pri njej.

Zastrupljenje. Na Glincah pri Ljubljani bi se bili kmalu zastrupili s plinom, ki je uhajal iz pečice, dve ženski. V nedeljo zjutraj pa so ljudje opazili, da žensk ni na spregled in so na ta način pripomogli, da so obe ženski, ki sta bili že nezavestni, še rešili.

Ponesrečila se je s kolesom neka Ana Godec, ki je bivala baje v Jaršah. S kolesom je zašla med dva nasproti si prihajajoča voza. Vsled hudih poškodb na glavi so jo nezavestno prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

80letna starka zgorela. V vasi Gornje Gorše pri Braslovcah je zgorela v svoji koči 80letna občinska uboga Marija Cizej. Ženska je brčkone ponoči prižgala svečo, pri tem pa se je vnela postelja.

Okoli 600 zdravnikov je zborovalo na praznike na Bledu. Razpravljali so o važnih socialno-higijenskih vprašanjih.

Sin umoril mater. V Kovinu pri Zemunu je 23-letni Andrej Bosel zaklal v prepiru svojo 53-letno mater. Prepir je nastal, ker je sin očital materi pijančevanje, mati pa sinu nemoralno življenje.

in nekatere rastline rabijo mnogo gnoja. Izmenjavati moramo rastline s kratkimi in dolgimi koreninami, z redkim in gostim listjem itd. Najbolje bomo vse to razumeli, če na tem mestu navedemo primer, ki se mnogo uporablja:

1. leto: Koruza, pognojena s hlevskim gnojem.
 2. leto: Oves ali ječmen z rdečo deteljo.
 3. leto: Rdeča detelja.
 4. leto: Pšenica (rž, ječmen).
- Prednosti tega plodoreda so predvsem sledeče:

1. Nikdar ne pride žito za žitom, temveč imamo vedno med žitom in žitom koruzo ali pa deteljo; z ozirom na to ni enstranskega izčrpanja hrane.

2. Med dvema žitoma imamo koruzo in deteljo. Po omenjenih posetvah je zemlja čista, ker koruzo večkrat obdelujemo, detelja pa uničuje plevel. Koruza in detelja razvijata bujne korenine, zasenčita zemljo, s tem pa je zemlja rahla in vlažna.

Lado Jerše.

Organizacija in uprava kmetije

je naslov knjige, ki jo je spisal ravnatelj kmetijske šole v Št. Juriju ob j. ž. g. inž. Pelkovek in ki jo izda Kmetijska Mafica v svoji letošnji redni ediciji. — Vsaak razumen gospodar ve, da je predpogoj za uspevanje gospodarstva njegova pravilna organizacija in dobra uprava. Vse do sedaj pa so naši kmetovalci pogrešali knjigo, ki bi jim nudila pouk o tej najosnovnejši zahtevi našega kmetijskega gospodarstva. Zato moramo biti tako piscu — priznanemu strokovnjaku, kakor tudi Kmetijski Matici izredno hvaležni, da sta sklenila letos izpolniti to občutno vrzel v naši kmetijski literaturi. — Vsi člani Kmetijske Matice prejmejo knjigo med rednimi knjigami. Članarina znaša samo Din 20.—. Prijavite se takoj pri domačem poverjeniku ali pa direktno pri Kmetijski Matici v Ljubljani, Kolodvorska 7. Knjiga se tiska v omejenem številu, zato se na prepozne prijave ne bomo mogli ozirati.

★

Murska Sobota. V »Službenem listu Dravske banovine« z dne 1. sept. 1934 se razpisuje javna pismena licitacija na dan 20. septembra 1934 pri tehničnem oddelku Kraljevske banke uprave v Ljubljani za prevzem in izvršitev zidarskih, tesarskih in krovskih del pri gradnji nove kmetijske šole v Rakičanu pri Murski Soboti. Opozarjamo tem potom vse gradbene podjetnike, da se v njih lastnem interesu te licitacije gotovo udeležijo. Pojasnila se dobijo med uradnimi urami pri tehničnem oddelku banke uprave v Ljubljani, soba štev. 35.

Na enoletnem tečaju drž. nižje gozdarske šole v Mariboru je še več praznih mest za učence. Oni kandidati, ki žele vstopiti v ta tečaj, naj vložijo prošnje najkasneje do 15. septembra 1934 pri upravi šole, ki daje vsa potrebna pojasnila. Pravilno kolkovanim prošnjam je priložiti: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. zadnje šolsko izpričevalo, odnosno odpustnico (zadostuje z dobrim uspehom dovršena osnovna šola); 4. npravstveno izpričevalo za one prosilce, ki ne prestopajo neposredno iz kake šole; 5. zdravniško izpričevalo z dokazom, da je prosilec telesno in duševno popolnoma sposoben za gozdarsko službo; 6. izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja. V tečaj se sprejemajo predvsem internisti, ki plačajo mesečno Din 500.— za hrano, stanovanje in vso ostalo oskrbo.

Ko prečitaš Kmetijski list, da ga prečitaš tudi soseda in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

s poverjeno jim živino tekom noči uničili ves njegov up in nado; mesto lepo se razvijajočega žita, fižola, detelje ali druge krme, se mu nudi žalosten pogled na upostošene kulture — pa tudi pomandrane zemlje, ki jo je s tolikim trudom negoval in rahljaj!

Mar za bogate prekupčevalce ne veljajo isti cestni predpisi kakor za revne kmetovalce? Če mora živinorejec voditi svojo žival na uzdi, zakaj bi tega ne zmogli mesarji s svojimi gonjači, ko imajo na razpolago vedno se množeče brezposelne? In če se s paragrafom prepreči mučenje živali enemu, zakaj bi jo smel drugi mrcvariti v razdaljah, ki niso niti najmanj primerne napram sposobnosti goveje živine?

Tudi v tem pogledu se izraža stopnja naše srčne kulturne in tudi iz tega vidika nas sodijo tuje — a o tujskem prometu in njega važnosti se piše in govori v toliki meri!

Istočasno priporočajmo tudi propagando za poglobitev naših čustev — in izvedli bomo vse hvale vredno nalogo!

Tine.

Plodored

Plodored ali posetveni red mora v razumnem gospodarstvu v prvi vrsti biti upoštevan, kajti kakor ne zamoremo nikjer brez reda doseči nobenega uspeha, tako je tudi v kmetiskem gospodarstvu, t. j. brez pravilnega plodoreda ni racionalnega obdelovanja.

Ko sestavljamo plodored za posamezne prilike odnosno poedinega gospodarja, se moramo v prvi vrsti vprašati, kakšne so trgovske prilike, t. j. mi moramo že vnaprej vedeti, če nam bo dotična posetev prinesla dobiček, ki jo mislimo posaditi. Nadalje moramo gledati na to, če imamo dovolj živine pri hiši. Živina nam daje gnoi

Razno

★

25 letnica »Zeppelinov«

Dandanes je beseda »Zeppelin« znana po vsem svetu; tako imenujemo zrakoplove, ki jih drži v zraku plin, poganjajo jih pa motorji, ki jih vlada človek.

Kakor pa avto, ki ga danes pozna tudi že vsak človek, ni posebno stara iznajdba, tako je letos 29. avgusta tudi minilo šele 25 let, odkar se je prvi zrakoplov pod vodstvom grofa Zeppelina, bivšega konjeniškega častnika, pojavil nad Berlinom, burno pozdravljen od stotisočglove množice. Cela Nemčija je bila takrat od veselja kakor obsedena, češ, sedaj imamo orožje, kakršnega ne premore nobena sila...

Kakor pa se ne da tajiti zaslug grofa Zeppelina za letalstvo, tako ne smemo prezreti dejstva, da on le ni pravi iznajditelj zrakoplova tega sistema, ampak je to zagrebški lesni trgovec David Schwarz. Ta je bil prvi, ki je v hudi zimi, ko se zaradi oblega snega ni mogel giniti iz gozdov, v majhni koči zasnoval prve načrte za zrakoplov, ki bi ga lahko ravnal človek, ne pa veter. Takrat, ko je on sanjal o svoji bodoči iznajdbi, so odkrili tudi lahko kovino aluminij in Schwarz se je takoj oprijel misli, naj bi bil zrakoplov narejen iz aluminija.

Za svojo iznajdbo je žrtvoval Schwarz vse svoje imetje. Ko pa so bili načrti izgotovljeni, je ponudil svojo iznajdbo najprej avstrijski vladi, potem nemški in nazadnje ruski. Zaradi pomanjkanja denarja pa so ga povsod odklonili, ker so tudi največji učenjaki izjavili, da ni mogoče, da bi se kovinasti zrakoplov mogel dvigniti v zrak. Ves obupan je Schwarz begal zopet z Dunaja v Berlin in nazaj, dokler ni nekega dne prejel brzozjavke iz Berlina, naj pride tja, kjer bo njegov zrakoplov prvič letel.

Ob tej brzozjavki pa je Schwarz zadela kap na ulici — od veselja...

Njegov zrakoplov pa se je le dvignil v zrak; vodil ga je priprost ključavničar. Ker pa ta ni poznal mehanizma strojev, je zrakoplov treščil ob tla.

Iz drobcev razbitega zrakoplova, ki jih je porabil grof Zeppelin, je pa zrastle slava — grofa Zeppelina...

Čudne stvari na svetu

V vojnem muzeju v Londonu hranijo skrinjo, ki ji pravijo »skrinja iz Le Cateau-a« (reci: le Kató-a). To skrinjo hranijo, ker se je v njej cela štiri leta skrival neki angleški vojak in sicer pred nemškimi vojaki, ki so bili tisto hišo zasedli, jesti mu je pa nosila neka v hiši stanujoča Francozinja. Med vojno se je posrečilo več sto ženskam, preoblečenim v vojaško obleko, priti v fronto, kjer so si nekatere pridobile celo visoka odlikovanja. Večino teh žensk so razkrinkali šele v bolnišnicah, kamor so prišle kot ranjenke.

V Parizu stoji spomenik, ki mu pravijo »grobnica neznane princezinje«. Tu počiva neka nemška princezinja neznanega imena, ki so jo obglavili za časa velike francoske revolucije.

Na svetu živi najmanj 25 milijonov ljudi, ki nikdar ne govore o vremenu. To so mohamedanci, ki z govorjenjem o vremenu nočejo vzbujati suma, da kritizirajo voljo Boga.

Pred sto leti je bilo na Angleškem silno razširjeno praznoverje, da je petek nesrečen dan. Tudi mornarji so imeli pred petkom silen strah. Da to praznoverje uniči, je sklenilo vodstvo angleške mornarice zgraditi posebno ladjo: ladjo so začeli delati na petek, v morje so jo spustili na petek, kapitan se je pisal Petek in ladja je odplula iz pristanišča na svoje prvo potovanje tudi na petek. Vrnila pa se ni nikdar...

Najrazkošnejša palača na svetu stoji v Indiji v mestu Jajpur. Ta palača, vsa iz marmorja,

ima 3462 oken, na oknih pa vise instrumenti, ki godejo, kadar piha sapa vanje.

Na Filipinskih otokih delajo ljudje na polju ob spremljevanju godbe. Muzikanti igrajo delavcem komade, ki se natanko vjemajo z delom.

Luksuzni vlak perzijskega vladarja

Te dni so pripeljali iz Švedskega v mesto Rigo salonski vlak, ki je namenjen za vladarja Perzije. Tako razkošno opremljenega vlaka še niso izdelali za nobenega vladarja. Vagoni so dolgi po 20 metrov in so izdelani z vsemi pripomočki moderne tehnike. Zunaj je vsak vagon okovan s težkimi jeklenimi ploščami, razen tega pa je mogoče s posebno pripravo vsa okna in vrata v 15 sekundah neprodorno zapreti, vendar pa vlak kljub varnostni zaporu lahko zračijo. Kar je kovinskega na vlaku, je vse pozlačeno ali posrebreno, kljube so pa izdelane iz masivnega srebra. Znotraj je vlak opremljen z izdelki iz najdražjega lesa, stene so pa prevlečene s svilo in z damastom. Tudi prostori za osebje so nadvse razkošni. Vsak vagon ima svojo peč in pripravo za hlajenje in zračenje. Perzijski šah bo pričakoval prihod tega vlaka na perzijski meji.

Plavajoče ledene gore v morju

Vsako pomlad se prikažejo na morski poti v severnem Atlantiku številne plavajoče ledene gore, ki so silno nevarne ladjam, ki plujejo po tej poti. Letošnjo pomlad so dognali, da ni bilo nič manj kot 600 takih ledenikov v tem morju. Povprečno jih je vsako leto 300 do 400.

Domovina teh ledenikov je notranjost Grenlandije, posebno zapadna stran tega velikega otoka daje največ teh ledenih velikanov. Led drči z ledenih gora počasi proti morju in tam ga morski tokj neso dalje. Nekaj teh plavajočih ledenikov ostane doma, ob obali, druge pa nese Labradorski tok skozi Davisovo cesto proti jugu. Počasi plovejo proti jugu kot strahovi in preplujejo razdaljo 3000 kilometrov v teku petih mesecev, ako niso prej razdejani.

Prvi plavajoči ledeniki se prikažejo v marcu ali aprilu in šele julija in avgusta izginejo. Kaka nevarnost so ti ledeniki za ladje, vemo, saj še dobro pomnimo, ko je 15. aprila 1912 zadela ogromna ladja Titanic ob tak plavajoči ledenik in se potopila obene s 1500 potniki. Od tistega tragičnega dogodka se je domenilo 14 držav, ki pošiljajo svoje ladje na morje, da se skupno bojujejo proti tej grozni nevarnosti. Pod vodstvom Zed. držav so te države ustanovile posebno brodogojstvo, ki od meseca marca do avgusta patroljira v krajih, kjer se navadno pokažejo ledeniki in potom brezžičnega brzozjava opozarja potniške ladje na nevarnost s tem, da natančno označijo kraj, kjer plujejo ti ledeniki, da se jim ladje lahko izognejo. V zadnjih časih se je poklicalo za to službo tudi aeroplane.

Te patroljske ladje pa nimajo samo naloge, da javljajo kraj ledenikov, ampak je njih naloga tudi, da jih uničijo s tem, da jih razstrele. Da dobimo pojem, kakšni velikani so ti ledeniki, naj

bo povedano, da dosežejo visokost do 100 metrov nad morjem. Pri tem moramo pa razumeti, da je samo ena šestina ledenika nad morsk gladino, drugih pet šestin ga je pa pod morjem, torej nevidnega. Ti ledeniki so tudi precej dolgi in izgledajo kot kaki plavajoči otoki. Težo posameznih ledenikov so izračunali na dva milijona ton.

Neki mornar, ki se je nahajal na taki patrolji, je nekoč svetoval, naj bi se tak ledenik, ki se ga je sodilo, da tehta poldrugi milijon ton in katerega led bi napolnil do 100.000 tovrstnih voz, pripravilo k ladji in vleklo do New Yorka, kjer bi se prodal led razvažalcem ledu. Led ene take mase bi zadostoval za vse mesto New York za eno poletje.

Še večji ledeniki se pa pojavijo v južnih morjih. Lansko leto je ladja »Discovery II« videla blizu Orkney otočja ledenik, ki je bil dolg 60 kilometrov in 20 širok.

Megla, v katero so navadno zaviti ti plavajoči ledeniki, še poveča nevarnost za ladje. Toda patrolje so pozorno na delu in skrbno pazijo na pot teh ledenikov in opozarjajo ladje na nevarnost.

Moč in pomen časopisa

Na velikem zborovanju narodno-socialistične stranke je govoril načelnik nemškega tiskovnega urada o moči in pomenu časopisja. Med drugim je rekel:

»V življenju narodov pomeni časopisje moč, ki je nihče ne more podcenjevati ali prezreti. V Nemčiji se tiska vsak dan 16 in pol milijona izvodov dnevnikov, tako da pride skoro na vsako rodbino po en dnevnik. V Zedinjenih državah, ki imajo 120 milijonov prebivalcev, tiskajo vsak dan 35 milijonov izvodov dnevnikov, na Angleškem (54 milijonov prebivalcev) pa 29 milijonov.

V Nemčiji izhaja 3097 časopisov, v Zedinjenih državah 1921 dnevnikov, v Franciji 1500 in na Japonskem 1124. V Švici izhaja 250 listov, v Rusiji 671, na Poljskem 210, v Italiji 90 in na Holandskem 73. Na Angleškem izhaja le 158 dnevnikov, toda ti izhajajo v milijonskih nakladah.

Ze te številke dokazujejo ogromen političen pomen časopisja, ki je pravi politični barometer ne samo v življenju naroda, ampak tudi v mednarodnem oziru in danes ga ni politika ali državnik, ki bi se mogel temu vplivu odtegniti. To mora danes priznati vsak, kdor razmere le količkaj pozna.

Z zlatom odtehtan knez

V Indiji imajo še sedaj navado, da pri raznih priložnostih prebivalci dežele svojega vladarja odtehtajo z zlatom, potem pa vladar tisto zlato daruje za dobrodelne namene. Tako so nedavno z velikimi slovesnostmi tehtali nekega kneza ob njegovi 50letnici. Knez je tehtal 58 kg in 58 kg zlata je knez podaril za ustanovo sirotišnice. Vrednost 58 kg zlata znaša v našem denarju 58 × 50.000 = 2.900.000 dinarjev.

Obleke iz stekla

V angleških predilnicah so začeli izdelovati nove vrste blaga za obleke. To blago obstoji iz steklenih nitk, ki so ovite s svilo ali pa z bombaževino. Obleke iz tega blaga so baje silno trpežne; lahko jih zviješ skupaj kakor bočes in jih položiš v kovčeg, a ko jih oblečeš ali obesiš v omaro, so popolnoma gladke brez gub.

Steklene nitke predejo iz tekočega stekla. Te nitke se dajo tkati. A še to prednost ima obleka iz stekla, da jo lahko poljubno pereš.

Sto žrtev praznovanja

Slavnosti na »dan neodvisnosti« so tudi letos zahtevale v Zedinjenih državah nad 100 človeških življenj. Samo v Newyorku se je ponesrečilo ob zažiganju umetnega ognja skoro 2000 oseb, čeprav je policija strogo pazila na kakovost raket in »bengaličnih« vžigalnikov.

Za božjo voljo Jelena, ti si copernica, ali pa ti sam vrug pomaga, da grede od tebe cekini v času ko vlada vsepovsod najhujša kriza.

Po svetu

250 oseb je zgorelo na morju. Koncem preteklega tedna je plul velik izletniški parnik »Morro Castle« od otoka Kube v Newyork. Ko je bil že blizu svojega cilja, je pa baje v parnik treščilo in na parniku je nastal požar, ki ga ni bilo mogoče pogasiti. Ljudje so kakor brez uma skakali v morje, kjer jih je pa večina potonila. Rešili so od 300 potnikov in 200 mornarjev komaj polovico.

16 let je bilo odrezanih od sveta 22 oseb na nekem samotnem otoku v Tihem oceanu. Te dni jih je odkril parnik »Marion«. Pred 16 leti so se bili odpeljali s Kitajskega v Ameriko, a blizu otoka, kjer so se nahajali sedaj, se jim je ladja razbila. Z velikimi napori so si ustvarili na otoku novo življenje, tako da sedaj sploh ne marajo več nazaj v svet.

Povzročitelj raka odkrit? Med najbolj razširjene bolezni naše dobe spada rak in na tisoče učenjakov se trudi, da bi našli povzročitelja te bolezni, a doslej so se vsa taka odkritja izkazala za netočna. Sedaj poročajo, da je odkril povzročitelja te bolezni dr. Brehmer v Berlinu; ni pa še gotovo, če njegovo odkritje tudi drži. Če bi našli povzročitelja bolezni, bi bilo brez dvoma te bolezni kmalu konec.

2000 metrov visok stolp nameravajo zgraditi v Parizu ob priliki svetovne razstave v Parizu. Zgradbo predlagata dva inženjerja, ki trdita, da je tehnika danes že tako napredovala, da bi bili stroški za 2000 metrov visok stolp manjši kakor pa so bili stroški za znani 300 metrov visoki Eiffel-ov stolp. Stolp bi bil utrjen, da bi ga lahko rabili kot utrdbo proti letalskim napadom.

Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Rusijo in Zedinjenimi državami so se razbila, ker je predsednik Roosevelt odklonil rusko zahtevo po novem posojilu v znesku 300 milijonov dolarjev.

Pred izpremembo ustave v Švici? V Švici so se izjavili nekateri voditelji političnih strank za izpremembo ustave. Predlog na švicarski zvezni svet je podpisalo nad 70.000 volilcev, zadostovalo bi pa že 50.000 podpisov.

Ruski stratosferni balon uničen. Rusi so se pripravljali na nov dvig v stratosfero in so izdelali novo letalo, ki bi doseglo doslej neznane višine. Balon pa je tik pred poletom eksplodiral.

Največja tekma v zgodovini letalstva se bo začela letos 20. oktobra. Tekmovalo bo 62 letal, ki bodo morala preleteti pot okoli sveta.

Radio

PROGRAM RADIJSKE ODDAJNE POSTAJE LJUBLJANA

od 16. do 23. septembra 1934.

Nedelja, 16. sept. 8.55: Versko predavanje. 10.00: Mirovno delo Rdečega križa (dr. Krejči).

Ponedeljek, 17. sept. 18.00: Kralji in kraljice naših planin (Josip Vandot). — 20.00: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 18. sept. 18.00: Ob 100letnici Erjavčevega rojstva (Vera Dostal). — 19.30: O Rdečem križu s posebnim ozirom na Dravsko banovino (J. Skalar). — 20.00: Sestanek Nj. Vel. kralja Aleksandra in kralja Borisa v Beogradu.

Sreda, 19. sept. 18.00: Slike iz narave (Joža Herfort). — 19.30: Pot v Jonsko morje (Davorin Ravljen).

Petek, 21. sept. 18.00: Onstran Gorjancev (Vladimir Regally).

Sobota, 22. sept. 18.40: Angorski kunec in njegova reja (Kuntara Vilko). — 19.00: Zabavno predavanje (ga. Medvedova, Sancin). — 19.20: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

16. septembra: Rakek, Dobrnič, Sv. Lenart nad Laškim.
17. septembra: Sv. Lambert, Kapela, Braslovče, Crenšovci.
18. septembra: Št. Janž na Dolenjskem.
19. septembra: Ptuj.
20. septembra: Podvelb, Škocjan, Nadlesk, Ljutomer, Sv. Lenart v Zabukovju.
21. septembra: Ribnica, Borovnica, Zg. Tuhinj, Št. Ilj pri Velenju, Rečica v Sav. dolini, Laško, Fram, Luče, Podsreda.

Valute

1 ameriški dolar	Din 33-40
1 nemška marka	Din 13-30
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 168-—
1 francoski frank	Din 2-24
1 češkoslovaška krona	Din 1-41
1 italijanska lira	Din 2-92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28½% na ime »primac«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8-— dinarjev.

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 346-348
7% investicijsko posojilo	Din 71-72
7% Drž. hipotek. banka	Din 67-68
6% begluške	Din 59-60
4% agrarne	Din 40-41
7% Blair posojilo	Din 56-57
8% Blair posojilo	Din 65-66
Priviligrane agr. banke	Din 206-207

Kmetska mladina, naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Gruda«!

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)
Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmično moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Krajevne zastopnike išče

zavarovalnica proti proviziji in mesečni plači. — Ponudbe na upravo lista pod »Zasluzek«.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjavni: »Kmetijski dom« Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam tudi brezplačno poštno položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSOJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8-12½ in od 3-4½, 'e ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12½ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35,000.000—, Rezerve Din 1,200.000—.